

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ สนองต่อความต้องการของผู้เรียน และชุมชน รวมถึงการให้โอกาสทางการศึกษาอย่างเป็นธรรมกับทุกคน นับว่าเป็นหัวใจ สำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขซึ่งคนพิการและบุคคลที่มีความบกพร่องหรือ บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรได้รับการศึกษา ดังนั้นทั่วโลกได้ให้ความสนใจใน การจัดการศึกษาพิเศษ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 โดยมีการประชุมครั้งสำคัญขึ้นที่จอมเทียน (Jomtien Declaration) ประเทศไทย (Unesco, 1990) ในการประชุมครั้งนี้ได้มีการประกาศ ปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Declaration on Education for All) ของ 155 ประเทศ เป้าหมาย คือ การศึกษาเพื่อคนทุกคน รวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Children with special need) ปี ค.ศ. 1994 ได้มี การรับรองจากที่ประชุมระดับโลก เรื่องการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ ซาลามันกา ประเทศสเปน (The Salamanca statement and framework for action on special needs education. Salamanca, Spain, 1994) โดยมีการออกแถลงการณ์ ซาลามันกา เรื่อง หลักการ นโยบาย และการปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความ ต้องการพิเศษ (Salamanca Statement on Principle, policy and Practice in Special Needs Education) สารระสำคัญของแถลงการณ์ คือ การสนับสนุนให้การจัดการศึกษาแบบเรียน รวมอย่างจริงจัง ปี พ.ศ. 2550 ได้มีการลงนามความร่วมมือในอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disability) ซึ่งถือเป็น อนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศฉบับแรกที่ทำให้หลักประกันในสิทธิ เสรีภาพ คักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อคนพิการอย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป และเป็นสนธิสัญญา ด้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติฉบับแรกของศตวรรษที่ 21 (Convention on

the Rights of Persons with Disabilities : CRPD. UN. 13 December 2006) ได้กำหนดไว้ใน
 หมวดการศึกษาว่า รัฐภาคีรับรองสิทธิของคนพิการในด้านการศึกษา และเพื่อให้บรรลุตาม
 สิทธินี้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติและบนพื้นฐานโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะจัดให้มี
 ระบบการศึกษาที่ทั่วถึงในทุกระดับและการเรียนรู้ตลอดชีวิตหลักการดังกล่าว องค์การ
 การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) (สำนักบริหารงาน
 การศึกษาพิเศษ, 2555, หน้า 2) เสนอให้ทุกประเทศนำไปปฏิบัติและมีการติดตามผล
 ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของการจัดการศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่
 กำลังพัฒนาทั้งหลายต่างเน้นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมทั้งสิ้น

ประเทศไทยได้จัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยดำเนินการตามกฎหมายและ
 นโยบายที่เกี่ยวข้อง ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49
 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัด
 อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้ที่อยู่
 ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับ
 การศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่นการจัดการศึกษาอบรมขององค์การวิชาชีพหรือเอกชน
 การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อม
 ได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พุทธศักราช 2542 และปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 10 (พระราชบัญญัติ
 การศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 5) ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและ
 โอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึง
 และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความบกพร่อง
 ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกาย
 พิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส
 ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษา
 สำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
 และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือ
 อื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษา
 สำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึง
 ความสามารถของบุคคลนั้น” พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มาตรา 5
 (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2551, หน้า 3) ให้คนพิการมีสิทธิทาง

การศึกษา ดังนี้ (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ จนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการความช่วยเหลือ อื่นใดทางการศึกษา (2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษาและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของ บุคคลนั้น (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัด หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

จะเห็นได้ว่า นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ ไม่ได้มุ่งจัดเฉพาะเด็กปกติเท่านั้น รัฐยังให้ความสำคัญกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เมื่อมีการประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2545-2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2552, หน้า 1) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ พัฒนาคอนออย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาโดยพัฒนาทุกคนให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้และมีนโยบายให้เด็กแรกเกิด จนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึง การเรียนรู้ มีเป้าหมายให้เด็กทุกคนจบการศึกษาภาคบังคับเก้าปี และคนไทยทุกคนมี โอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานสิบสองปี ซึ่งมีกรอบการดำเนินงานจัดบริการการศึกษา ขั้นพื้นฐานทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยเพื่อให้บุคคลสามารถ เข้าถึงบริการทางการศึกษาที่หลากหลายเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองได้อย่าง ต่อเนื่องตามความต้องการและความสนใจ นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ นโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 1-3) นโยบายข้อที่ 1 คนพิการได้รับการศึกษาอย่าง ทั่วถึง และเสมอภาค นโยบายข้อที่ 2 คนพิการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของแต่ละประเภทความพิการในทุกระบบและรูปแบบการศึกษา นโยบายข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ นโยบายข้อที่ 4 พัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ความสำคัญของการจัดการศึกษาของ คนพิการในประเทศไทยจากกฎหมายหลายๆ ฉบับ สามารถสรุปได้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษา ให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่ เก็บค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต โดยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของ บุคคลนั้น ให้มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทาง

การศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ให้สถานศึกษาทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวงดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาพิเศษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งด้านการให้โอกาสทางการศึกษาแก่คนพิการทุกคนเข้าเรียนในโรงเรียน รวมทั้งการดำเนินงานสนองนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวม โดยเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนปกติ ทั้งนี้ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการบริหารโรงเรียนรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม การบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานของการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนรวมโดยมีการนำมาตรฐานการจัดการเรียนรวมเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปี พ.ศ. 2555 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 1-2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายด้านประกันโอกาสทางการศึกษา โดยให้มีโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3, 2556) ได้พัฒนาสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรวม จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านวาน้อย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร และโรงเรียนแพดพิทยารัตน์ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร โดยพัฒนาสถานศึกษาจากการเรียนร่วมสู่การเรียนรวม และได้ขยายเครือข่ายไปสู่โรงเรียนต่างๆ เพิ่มอีกในปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านกุดเรือคำ อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร โรงเรียนบ้านวังเวิน อำเภอดงเจริญ และโรงเรียนชาวสง่าเจริญวิทย์ อำเภอบ้านม่วง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3, 2557) รวมโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 5 โรงเรียน แกนนำจัดการเรียนรวมอีก 13 โรงเรียน รวมโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมทั้งสิ้น 18 โรงเรียน และจะพัฒนาสถานศึกษาโรงเรียนการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในอนาคต จำนวน 145 โรงเรียนหรือมากกว่านั้น เท่าที่มีนักเรียนพิการเรียนรวมหรือมีนักเรียนที่บกพร่องเรียนรวมอยู่ในโรงเรียนนั้น ทำให้การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรวมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา อาจไม่เหมาะสมกับเด็กที่มีความ

ต้องการพิเศษทุกคน โดยมีการจัดกันหลายรูปแบบในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา แต่ละโรงเรียน ต่างก็ดำเนินการในรูปแบบที่แตกต่างกัน

จากปัญหาการจัดการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัย ในฐานะผู้ดำเนินการจัดการเรียนรวมและคณะกรรมการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการในโรงเรียน จึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ตามศักยภาพที่แท้จริงของเด็กต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่พัฒนาขึ้นนั้นมีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ จะก่อประโยชน์ดังนี้

1. ได้รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1.1 องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ประกอบด้วย
  - 1.1.1 การบริหารจัดการเรียนรวม
  - 1.1.2 การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล
  - 1.1.3 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนพิการเรียนรวม
  - 1.1.4 การดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ
- 1.2 กระบวนการบริหารจัดการแบบเรียนรวม ใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) ประกอบด้วย
  - 1.2.1 การบริหารจัดการ
  - 1.2.2 การจัดการเรียนการสอน
  - 1.2.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
  - 1.2.4 การจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียน และครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาพิเศษสำหรับนักเรียนเรียนรวม/เรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,379 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน

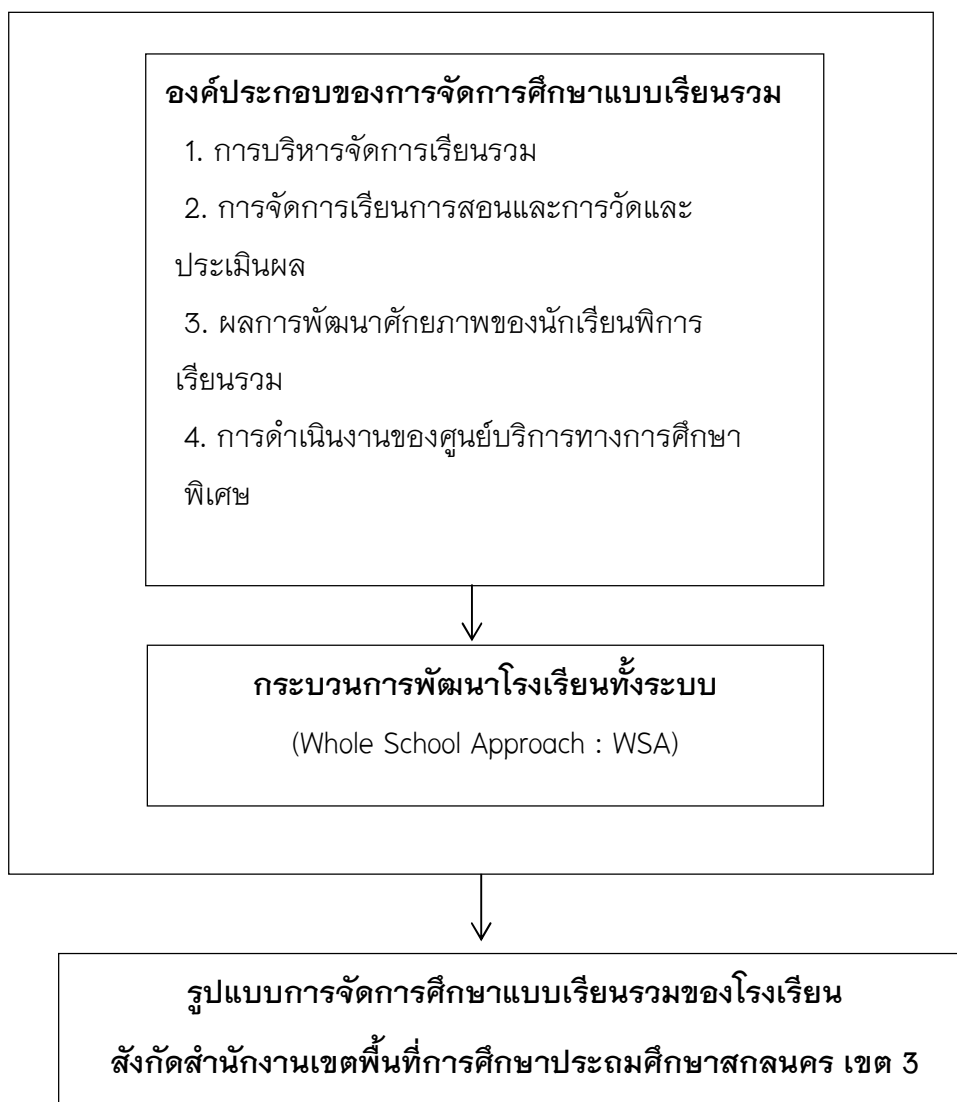
จำนวน 117 คน ครูที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ จำนวน 103 คน และครูสอนนักเรียนปกติ จำนวน 1,159 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ และครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาพิเศษสำหรับนักเรียนเรียนรวม/เรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 309 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 103 คน ครูที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนรวม จำนวน 103 คน และครูสอนนักเรียนปกติ จำนวน 103 คน ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี จากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างองค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมผู้วิจัยได้ศึกษา งานวิจัยของ ผดุง อารยะวิญญู และวาสนา เลิศศิลป์ (2550) ; สุภาพร ชินชัย (2551); อรวรรณ นิมิตลุง (2551); สุจินดา ผ่องอักษร (2555); สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และนักวิชาการอื่นๆ และกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการแบบเรียนรวม ใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) ของสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ (2555)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกต้องและตรงกันในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น ที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบแบบต่างๆ ของเรื่องนั้น ทำให้ง่ายต่อความเข้าใจ เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

2. การพัฒนารูปแบบ หมายถึง การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบหรือกรอบงานที่สร้างและพัฒนาขึ้น โดยการพัฒนารูปแบบ ตรวจสอบรูปแบบ ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบ

3. การเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาที่ตอบสนองของความหลากหลายของผู้เรียนทุกคน นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เข้าเรียนในโรงเรียนกับนักเรียนทั่วไป โดยได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ให้การยอมรับเอาใจใส่ ให้การช่วยเหลือสนับสนุนในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียน ไม่มีการแบ่งแยก นักเรียนมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของโรงเรียนและกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนอย่างเต็มที่ การออกแบบ การสอนและการช่วยเหลือสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในบริบทของการจัดการศึกษาทั่วไป เด็กทุกคนจะได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถด้วยการสนับสนุนด้านการสอนที่แตกต่างกัน และได้เรียนไปกับเพื่อนในสภาพแวดล้อมเดียวกัน

4. การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่ เด็กหรือบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ บกพร่องทางการเรียนรู้ บกพร่องทางการพูดหรือภาษา บกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก บุคคลพิการซ้อน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เรียนรวมกับเด็กปกติ โดยการขจัดความแบ่งแยก การสร้างสรรค์สังคมแห่งการอยู่ร่วมกัน การสร้างสรรค์สังคมแห่งการศึกษาเพื่อเด็กทุกคน โดยมีองค์ประกอบพื้นฐานของการดำเนินงานที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

5. การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในลักษณะที่เรียนรวมกับเด็กปกติในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลศึกษาจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งนำเอาฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ ตัวเด็กเอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมกันดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 1 กระบวนการ ดังนี้

5.1 การบริหารจัดการเรียนรวม หมายถึง การกำหนดแนวทางเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการเรียนรวมในโรงเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตร บุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลสารสนเทศ การจัดเตรียมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการเรียนรวม

การนิเทศ ติดตาม การรายงานและการประสานความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการ
เรียนรวม

5.2 การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลและการประเมินผล

หมายถึงกระบวนการคัดกรอง วินิจฉัยความบกพร่องของนักเรียนพิการ การจัดทำข้อมูล
สารสนเทศ การจัดทำแผนการเรียนการสอน การจัดทำและจัดหาสื่อ นวัตกรรมเพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อการพัฒนา
พัฒนานักเรียนพิการ

5.3 ผลการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนพิการเรียนรวม หมายถึง

ผลของการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิการเรียนรวม ที่ได้รับจากการจัด
การศึกษาแบบเรียนรวม

5.4 การดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ

(Student Support Service : SSS) หมายถึง การกำหนดกรอบ แนวทางเพื่อให้บริการแก่
โรงเรียนและโรงเรียนเครือข่าย เพื่อให้การช่วยเหลือด้านข้อมูลสารสนเทศ การสร้าง
เครือข่ายในการพัฒนาจัดการเรียนรวม การช่วยเหลือทางวิชาการ สื่อ นวัตกรรม การวิจัย
การให้คำปรึกษา การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การประสานความร่วมมือเพื่อให้บริการ
แก่นักเรียนพิการ และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน

5.5 กระบวนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง

กระบวนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) ประกอบด้วย

- 1) การบริหารจัดการ
- 2) การจัดการเรียนการสอน
- 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
- 4) การจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

6. เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หมายถึง เด็กหรือนักเรียนที่มีความ

บกพร่องทางการมองเห็น บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทาง
ร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ บกพร่องทางการเรียนรู้ บกพร่องทางการพูดหรือ
ภาษา บกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก บุคคลพิการซ้อน ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

7. โรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษา

สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

8. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบการเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

9. ครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษหรือครูผู้สอนนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่อง ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

10. ครูผู้สอนนักเรียนปกติ หมายถึง ครูที่สอนนักเรียนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3